

1883-03-22

AFSENDER

Niels Skovgaard

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
Amsterdam

Omtalte personer:
Rembrandt
Joakim Skovgaard
Niels Skovgaard
Christian Skredsvig
Frederik Vermehren
Kristian Zahrtmann

Arkivplacering:
Mappe 18 nr. 16

DOKUMENTINDHOLD

Niels Skovgaard er i Holland og beskriver landskabet. Han reflekterer over værker af Rembrandt, Ruysdael og Jan Steen.

TRANSSKRIFTION

Mappe 18 nr. 16

Amsterdam 22. Marts 83

Kjære Joakim

Endelig når jeg da at skrive til Dig, i København overkom jeg det ikke, men nu er Du også den første jeg skriver til her fra dette herlige land. Ja kosteligt er landet, og kostelig er Amsterdam også, ja jeg tror jeg må begynde med rejsen for at få redelighed i mine tanker. Jeg rejste hjemmefra i forgårds, hvor der var dejligt ved Middelfart, men det er ikke værd jeg snakker om Danmark. Vi tog i et træk hele turen; om natten igennem Tyskland. Da jeg vågnede, og det begyndte at blive lyst, var vi vist omtrent midtvejs mellem Osnabryck og den Hollandske grænse, landet var temmelig fladt, men ret smukt, men da vi så kom ind i Holland, ja gid Du havde været med, ja nu forstår jeg først rigtig Ruysdal, det var ham komplet, naturligvis

-2-

ikke hans vandfald, men hans hede billeder, ja jeg tænkte nærmest på et billede i Edinburg. Jeg har altid før troet at hans veje var for lyse mod vegetationen, og så plettede og knoluede og underlige, men de er ganske som landet var på det meste af turen, å! hvor det land var dejlig (Campagnen i dag), det var sandet hede i det uendelige gennemvævet af skov og krat klatter, fyrren spillede hovedrollen, men dernæst tror jeg mest små birke og en masse ællebuske, og overalt vandpytter, sommetider var der oversvømmelse inde i fyrreskovene, så træerne stod i det bare vand, å, hvor herligt, og yndigt tonefuldt gråvejr var det, og alting var så uordentligt og strittende, ja så knald malerisk med så meget tilfældigt sjov. Så kom der også egne, der var aldeles som Rembrandts raderinger med kostelige huse og hytter, og guddommelige stakke, sådan nogle. Husene havde tejltag, gerne med det øverste stykke af strå.

-3-

Så kom vi også til en hel bar hedestrækning, og så til en kostelig flyvesands egn, rigtige klitter i de dejligste formationer, og endelig tilsidst, da vi nærmede os Amsterdam, frodige enge med nogle kanaler med trækskøjter, men deraf tænker jeg vi får meget mere at se. Men nu Amsterdam, ja den er herlig og befolkningen kostelig, ja der er skam

noget om det at være skabt som en hollænder, og så er de så gemytlige og velvillige, og tjenestepigerne så skinnene og struttende af hvide piber. Før da jeg gik ned af trappen sad der helt læs af dem på trappen og polerede, og holt et mordeligt sjov med en opvarter, hvor var de dog grinagtige. Og nu byen selv, med den uendelighed af kanaler med træer ved siden ja den er i en grad hyggelig, paladserne husene er ganske vist sjældent rigtige kønne, oftere grimme, men de er så morsomme og virker i masse ganske udemærkede, med alle de forsirerede gavle med de grueligste delfiner og den slags på. Og så

-3-

hele det liv i gader og på kanaler og i de urimelig smalle gyder, der ofte er så smalle, at jeg næsten tror, man må gå sidelænds, dersom man vil igennem, og så gnistrer solen nedad skoder og fremspring på de skæve huse, ja sommetider er bægge husrækker en hel gade gennem lige ved at gå på næsen, så at gaden er smallere for oven end for neden. Og nu har jeg da set Rembrandts nattevagt, ja den er rigtignok bedårende, men jeg tror jeg holder endnu mere af de Staalmeesters, Vehrmerens anvisning, det billede er i hvært tilfælde helt begribeligt, og det er det andet ikke, genialiteten er dog vist løbet lidt af med ham, men vidunderligt betagende er det. van der Helsts skyttegilde er også udmærket, men det kan så dårligt tåle at hænge ligeoverfor nattevagten. Så er Jan Steen rigtignok også kostelig, og et umådeligt morsomt billede af van de Venne er her og et udmærket af Terburg. Men nu lidt besked. Ja jeg er
|et grueligt asen, for jeg har glemt at skrive op, hvad rammen til Goldschmidts billede kostede, det var vist på det nærmeste 22 kr. Den er betalt.|

|Jeg skal hilse fra alverden. Viggo Povelsen er syg, han var bedre den sidste dag jeg var hjemme, men det var ellers meget alvorligt (Rosen). Vil Du hilse Zartmandt og Schjøts Jensen fra Engelsted og mig, og sige den sidste at vi finder han er et øj, at han er rejst til Italien. Hils Skridsvig og V.P. fra mig. Og lev vel. Niels.|

Hvis Du skriver, så send til Haag poste restante, indtil 5de April er vi der nok.

[illegible]

gik alle hans vandfald, men hans hedsbillede
ja jeg talte mest om på et billede
i Solburg. Jeg har altid hørt
at hans søn var for lyse, med meget
tårer, og så glettede og knaldede og
underlige, men de er ganske som landet
var på det mest skønne, så i hvor
det land var dybt, det var sandt
hede i det uendelige gennemløbet af
skov og lavet skatter, fjorten spillende
hovedroden, men demost tænk jeg
næst små biler og en masse alle
og overalt vandfald, som i
var der overvågningsmænd i fjern
ene, da tårerne stod i det bane vand,
i hvor herligt, og godt tårer
grænsede var det, og sletning var så under-
ligt og strøende, ja de kørte maler
med så meget skønt øje, så
kom der også egne, der var alle
som Pembrands vandringer med
kastet huse og lytter, og guddom
støtte, sidan nogle.

Herne havde lige
tage, gik med det
hvide stykke af
stør.

Så kom vi også til en del bar hede
strækning, og så til en kastet flyve
sands egne, næsten bløde i de dybe
formationer, og endelig skidet, da
vi nærmede os Rotterdam, fordele
enige med nogle kanaler med træ-
skjete, da nu der tænker jeg, vi
får meget mere at se i floden
Amsterdam, ja den er herlig og
beholdningen herlig, ja der er
skam noget om det at være skabt som
en hollander, og så er de så gemytlig
og velvillige, og tjenestefuglene så
skikkelser og strøende af løve gule.
For da jeg gik ned af trappen ned
der et helt bar af den på troppen og
rolende, og holt et morderligt øje med
en operativ, hvor var de dog grimme!
Og en byen selv, med den vande
ved af karler med træer ved siden
ja den er i en god liggende, huse
er ganske vist skjoldet, men de
er grimme, men de er så morsomme
og vinder i masse ganske udmærket
med alle det gamle med de gamle
differer og den slags på. Og så

hele det liv i går og på kanaler, og
 i de urimelig smalle gyder, der ofte
 er så smalle, at jeg næsten tror
 man må gå sidelands, desom
 man vil~~st~~ igennem, og så gristør
 solen ned ad skoder og fremspring
 på de skæve huse, ja somme~~st~~
 er ^{højte} husrødhed en hel gade
 men lig vox at gå på næsen,
 at gaden er smallere for oven end
 for neden. Og nu har jeg
 set Rembrandts nattevagt, ja den
 er rigtignok bedårende, men jeg
 tror jeg holder endnu mere af
 de ^{Vermeers ansigt} Staalmeesters, det billede er i
 hvert henseende helt begribeligt, og
 det er det andet ikke, genialiteten
 er dog vist blot lidt af med ham,
 men vidunderligt betagende er det.
 Van der Helts skytzigilde er også
 udmærket, men det kan så dårligt
 tale at ligge ligeoverfor nattevagten.
 Så er Jan Steen rigtignok også kostelig
 og et umiddelbart morsomt billede af
 van de Venne er her ^{og} et udmærket af
 Terburg. Men nu lidt besked. Ja jeg er

SKOVGAARD INSET
 No 16.
 Mappe 18

et smukt billede af en for mig har glædet sig af at se det i det nærmeste 92. år. Den er betagende